אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 1106

עורך
הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע
ויחי

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

דבר יו"ר המועצה הדתית

חיים אמיתיים אחרי המאבקים

פרשת ויחי פותחת במילים "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", **ומעלה שאלה:** כיצד ניתן לתאר את חייו של יעקב כ"חיים"? דווקא אחרי כל התלאות שעבר - מאבק עם עשו, גלות בבית לבן, שכול יוסף, ועוד. **התשובה** נעוצה בתפיסת החיים של יעקב. הוא מצליח למצוא משמעות גם בתנאים קשים, מתוך אמונה עמוקה בהשגחת ה' ובבניית עתיד לזרעו. דווקא בארץ מצרים, גלות, הוא זוכה לראות את משפחתו מתאחדת ולהשלים את תהליך העברת הברכה לדורות הבאים. **מכאן אנו לומדים שחיים אמיתיים אינם תלויים רק בנוחות או בהיעדר קשיים, אלא במציאת משמעות, ערכים ואמונה גם ברגעי אתגר. כך, "ויחי יעקב" מהווה קריאה לכל אחד מאיתנו לחיות מתוך מטרה ורוח, גם בזמנים קשים.**

בהברכת שבת שלום ומבורך
עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

פיקח מנצל הזדמנויות

'**וישתחו ישראל על ראש המטה, ויתחזק ישראל**' (מז, לא. מח, ב). פירש **רש"י** תעלא בעידניה סגיד ליה, כשהשועל מתמנה למלך לזמן קצר אפילו אז בכל זאת תשתחווה לו. אמר יעקב אף על פי שיוסף הוא בני, בכל זאת מלך הוא אחלוק לו כבוד, מכאן שחולקין כבוד למלכות. **האדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור** זיע"א נתכבד לשאת דברים במסיבה לרגל מינויו של יהודי, תושב העיר, לתפקיד נכבד. פתח ואמר "מצאנו שיעקב חלק כבוד ליוסף, **ורש"י** מסביר זאת בפתגם העממי 'השועל, בשעה שהוא מקבל את השלטון על החיות, השתחווה לו'. "ולכאורה, במה ייחודו של השועל משאר החיות, אלא השועל הפיקח מנצל את שעת הכושר שניתן לו להיות מלך". וסיים הצדיק "כשמעניקים לאדם מן השמים שעה של חסד, עליו להיות פיקח ולנצל את ההזדמנות".

בהברכת שבת שלום ומבורך
הרב **עוזיאל אדרי**
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "ישבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	ויחי
הפטרה:	ויקרבו ימי דוד
כניסת השבת:	16:38
יציאת השבת:	17:30
רבנו תם:	18:03

מתורתו של רב העיר
מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

ישימך אלוהים כאפרים וכמנשה

בָּךְ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה
(בראשית מח, כ)

בך יברך ישראל: הבא לברך את בניו, יברכם בברכתם
ויאמר איש לבנו ישימך אלוהים כאפרים וכמנשה
(רש"י)

אכן זאת הברכה אשר מברך האב את בניו בכל ליל שבת. והנה ידוע שאפרים ומנשה שונים היו בתפקידיהם ובדרכם, אף שכמובן שניהם היו הולכים בדרך ישראל סבא ובקיום המצוות כפי שחונכו בבית אביהם יוסף הצדיק, מכל מקום אפרים היה כולו קודש ועוסק בעמלה של תורה אצל סבא יעקב ואילו מנשה היה העסקן - שלוחא דרבנן. ואם כן מתעוררת התמיהה, הכיצד צריך כל אב בליל שבת לברך את בניו שיהיו כאפרים וגם כמנשה. והרי זה לכאורה תרתי דסתרי, אם כאפרים אז לא כמנשה ואם כמנשה אז לא כאפרים. ושמעתי בזה ביאור נפלא, והוא שחלילה לחשוב שאפרים ומנשה הם תרתי דסתרי, אלא שאנו מברכים את הבנים שיזכו להיות כאפרים בתוך עולמה של תורה, אך אם בבוא היום יצא הבן כמנשה העוסק בצרכי ציבור, אנו מטביעים בנפשו שכל מעשיו יהיו מושתתים על יסודות התורה - 'כאפרים', יען כי מנשה בלי אפרים, הרי הוא כגוף בלי נשמה.

וכן מפורש בברכתו של יעקב אבינו ע"ה שאמר: 'המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק' (בראשית מח, טז). והשומע משתומם, הכיצד הקדים יעקב את שמו לשמות אבותיו, והרי היה לו להקדים את אברהם ויצחק כמתחייב ממצות כיבוד אב. ועל פי האמור יובן מה שביארו בזה המפרשים, שכן כידוע אברהם אבינו ע"ה הוא עמוד החסד, יצחק אבינו ע"ה עמוד הגבורה, ויעקב אבינו ע"ה הוא עמוד התורה כמו שנאמר (מיכה ז, כ) 'תתן אמת ליעקב' - ואין אמת אלא תורה. ועל כן אומר יעקב בברכתו לנערים, ראשית צריך להקדים את עמוד התורה ועליו יהיו מושתתים יסודות החינוך לעבודת ה' ושאר מידות טובות, וזה שאמר ויקרא בהם 'שמי'!

ובכן המקום אתי, להמתיק פירוש נפלא אודות 'עריסתו של רבי יהושע'. הנה מודעת זאת שרבי יהושע היתה אמו מוליכה את עריסתו לבית המדרש, כמבואר בתלמוד ירושלמי (יבמות א, ו): כשראה רבי דוסא את רבי יהושע, קרא עליו הכתוב את מי יורה דעה (ישעיה כח, ט). זכור אני שהיתה אמו מולכת עריסתו לבית המדרש, בשביל שיתדבקו אוזניו בדברי תורה, עי"ש. הרי לפנינו גילוי מופלא במה זכה רבי יהושע לגדלותו המופלגת עד כדי היותו למורה הוראה בישראל - 'יורה דעה', והוא בשל חכמת הלב של אמו שהשכילה להחדיר בו אהבת תורה בעודו בעריסתו - 'שיתדבקו אוזניו בדברי תורה'. ובזה יאירו דברי רבי יהושע, שאמר: 'אלף תלמידים נכנסים למקרא ואחד יוצא להוראה, שנאמר (קהלת ז, כח) אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי' (ויקרא רבה ב, א). והתמיהה בולטת, היכן נרמז בפסוק זה ענין התלמוד וההוראה. זאת ועוד, הרי נשים אינן בני תלמוד כמ"ש כל המלמד בתו תורה כאילו מלמדה תיפלות. ואם כן כיצד ניתן לקבוע 'שאשה בכל אלה לא מצאתי', הרי כיון שלא נכנסו לתלמוד מהיכן תצא אחת מהן להוראה. ברם לכשנתבונן נראה, שבעל מימרא זו הוא אותו רבי יהושע שהיתה אמו מוליכה את עריסתו לבית המדרש, וכבר הוכח לפניך שזה היה הגורם העיקרי להיותו מורה הוראה. ואפשר שעל כן התאונן רבי יהושע, באומרו: אם מתוך אלף שנכנסו למקרא רק אחד מהם יצא להוראה, אין זאת אלא בשל אמם שלא השכילה להחדיר בקרבם אהבת תורה עוד בהיותם קטני קטנים, שהרי אמי עשתה כן ועלתה בידה. וזה שאמר, 'ואשה בכל אלה לא מצאתי', היינו אשה חכמת לב כדוגמת אמי, לא מצאתי בכל אלה - שלא יצאו להוראה. שכן אם היתה אמם עושה כן, ודאי שגם הם היו יוצאים להוראה. וזה לענ"ד עומק דברי שלמה המלך ע"ה במקום אחר (משלי י, א): 'בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו', וכן הוא אומר (משלי טו, כ) 'בן חכם ישמח אב וכסיל אדם בוזה אמו'.

ומכאן החשיבות הגדולה שיש לייחס לחינוך הטהור כבר מהגיל הרך ביותר ולא להקל ראש חלילה ב'פעוטון' או ב'גנון', שכן הגם שאין באים לשם כדי ללמוד תורה, מכל מקום יש בהם השפעה מכרעת לעיצוב דמותו של הילד, עד כדי פריחתו בעתיד להיות 'מורה הוראה בישראל'!

מתוך סיפרו "אורות הפרשה"

אורות הפרשה

בירר את הטוב

'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה' (מז, כח). מבאר **ה'שפת אמת'** עבודתו של יעקב במצרים הייתה לברר את ניצוצות הקדושה שהיו שם, ולכן יעקב היה במצרים שבע עשרה שנה, **"שבע עשרה" (17)**. בגימטרייה **"טוב" (17)**. לרמז שיעקב בירר והוציא את הטוב שהיה טמון בקליפת מצרים. על ידי בחינת 'אמת', שהיא מידתו של יעקב "תיתן אמת ליעקב" יכולים לעבוד את ה' גם בארץ מצרים. שקר אין לו רגליים, אבל אמת נותנת קיום לעולם. כשדבקים באמת, יכולים להתגבר על כל הקשיים.

מספר ימי האדם

'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה' (מז, כח). מבאר **ה'אור התורה'** מספר ימי חיי האדם הם כמספר הניצוצות שעליו לברר מן הרע שבנפשו הבהמית. בכל יום מתחדש ניצוץ חדש, ובגמר הניצוצות בא יומו למות, ואז נכללים כל הניצוצות בנפשו האלוקית.

אור בנפש הבהמית

'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה' (מז, כח). אומר **בעל התניא** זיע"א 'אדם ובהמה תושיע ה'' (תהילים לו, יז). אנו מבקשים שאור ה' יתגלה לא רק ב'אדם' בנפש האלוקית, אלא גם ב'בהמה' שבאדם בנפש הבהמית.

הכשרת העולם

'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה' (מז, כח). אומר **הרבי הריי"צ** בירור ניצוצות הקדושה של בני ישראל בכל חלקי תבל מכשיר את העולם לגילוי מלכות שמים בגאולה העתידה. אז יקויים הייעוד 'אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד' (צפניה ג, ט).

לחוש את הכאב

'היאספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים' (מט, יא). מבאר **ה'שפת אמת'** מפרש **רש"י** ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. למה לא הניחו ליעקב לגלות את הקץ, משום שלו היו בני ישראל יודעים את קץ הגלות, לא היו מרגישים עוד כל כך את כאב הגלות והגלות לא הייתה נחשבת עוד גלות.

רצה להקל

'היאספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים' (מט, יא). מבאר **רבי בונם מפשיסחא** זיע"א מפרש **רש"י** ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. יעקב השתוקק לגלות לבניו את קץ הגלות כדי שיהיה להם קל יותר לשאת את הגלות וייסוריה, אלא שמהשמים רמזו ליעקב שאין זה רצונו של הקב"ה.

אין השכינה שורה מתוך עצבות

'היאספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים' (מט, יא). מבאר **רבי נפתלי מרופשיץ** זיע"א מפרש **רש"י** ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. למה נסתלקה מיעקב השכינה, משום שכשראה יעקב אבינו את הייסורים שיבואו על בניו בעקבתא דמשיחא, חש את הכאב והצער על צרתם, ומכיוון שנפלה רוחו והתעצב אל ליבו סרה ממנו השכינה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות.

בלא מלחמה

'לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה' (מט, י). כתב **רבינו בחיי** בברכת יעקב ליהודה מצויות כל אותיות האלף בית שבתורה, חוץ מהאות ז. לרמז כי מלך המשיח, אשר יקום מבניו של יהודה, לא יצטרך לנצח על ידי כלי זין כלי מלחמה.

ילמד אנשים פשוטים

'לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה' (מט, י). אומר **הרבי הריי"צ** משיח יצטיין בענווה מופלגת. אף שיהיה בתכלית הרוממות וילמד תורה עם האבות ועם משה רבנו, יהיה עניו בתכלית וילמד גם עם האנשים הפשוטים.

יחידה הכללית

'לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה' (מט, י). אומר **הרבי** בספרי קבלה מבואר שחמישה צדיקים מייצגים את חמשת השמות והדרגות של הנשמה "אדם הראשון" בחינת 'יחיה', "משה רבינו" בחינת 'נשמה', "דוד המלך" בחינת 'נפש', "אליהו הנביא" בחינת 'רוח', "מלך המשיח" בחינת 'יחידה'. המשיח כולל את נשמותיהם של כלל ישראל, שהרי הוא ה'יחידה' הכללית שלהם, ולכן בכוחו לגאול את כל ישראל.

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה
לרפואת הרה"ג **יוסף דהאן** שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות הכשרות

בישולי גויים במקומות ציבוריים

איסור בישולי גויים

כידוע, גזרו רבותינו שלא לאכול תבשיל שנתבשל על ידי אינו יהודי. ונחלקו רבותינו הראשונים, במקרה שהיהודי הדליק את האש, והנכרי הניח את התבשיל על האש. האם נחשב הדבר שהיהודי בישל את התבשיל, כיון שהוא הדליק את האש, או שיש צורך שהיהודי גם יניח את התבשיל על האש? ומובן שיסוד המחלוקת תלוי בסוגיית הגמרא (במסכת עבודה זרה דף לח), ולא נוכל להאריך במסגרת זו בביאור המחלוקת.

דעת מרן ודעת הרמ"א

דעת מרן השלחן ערוך (סימן קיג ס"ז) להחמיר בדבר. ואילו לדעת הרמ"א, כל שהיהודי הדליק את האש, שוב אין חשש בישולי גויים במה שהגוי מניח אחר כך את התבשיל על האש. ומעתה למדנו, **שלפי דעת הרמ"א, שכמותו פוסקים בני אשכנז**, כל שהיהודי הדליק את האש, שוב אין חשש בישולי גויים בדבר. **ואילו לדעת מרן השלחן ערוך, שבני ספרד הולכים לאורו**, אין להקל בדין בישולי הגוי כלומר שלא מספיק הדלקת האש, עד שהיהודי בעצמו יניח את התבשיל על האש. **לענין מעשה, הדין הוא,** שאותם המיקלים לאכול במסעדות ובבתי מלון שנוהגים כדעת הרמ"א, יש להם על מה שיסמכו. **והסיבה** שהמיקלים בזה יש להם על מה שיסמכו, היא משום שכמה מגדולי רבותינו הפוסקים כתבו, שלא שייך איסור בישול גויים אלא כשמדובר בבית או במסעדה של גוי, אבל כאשר המסעדה או הבית שייכים ליהודי, אין שום איסור לאכול מהתבשילים שמבשל שם הגוי. שהרי טעם האיסור של בישולי גויים היה, שמא הגוי יכניס מאכל אסור בתבשיל, וכן שמא היהודי יבוא להתחתן עם הגוי, אבל כאשר הכל נעשה בביתו של היהודי, אין חשש בזה. **ואף על פי שאין הלכה כאותם הפוסקים,** ולעולם אפילו בביתו של היהודי שייך איסור בבישולי גויים, מכל מקום, כאשר מצטרפות שתי הסברות יחד, כלומר: היהודי הדליק את האש, (שאז לדעת הרמ"א יש להקל בזה), וגם הגוי שהניח את התבשיל עשה זאת במסעדה השייכת ליהודי, והוא פועל שלו, יש להקל לאכול מבישולי הגוי במקרה כזה. (וראה עוד בספר הליכות עולם ח"ז עמוד קכ, ובשו"ת יחוה דעת ח"ה סימן נד). אבל במסעדה של גויים (כמו שמצוי בחוץ לארץ, שיש מסעדות של גויים עם תעודת כשרות), אסור לספרדים לאכול במסעדה (כשרה) של גויים, אף אם היהודי מדליק בבוקר את האש, משום שלדעת מרן השלחן ערוך, יש בזה איסור בישולי גויים. ורק במסעדה של יהודי, יש סברא להקל בזה, גם לדעת מרן השלחן ערוך. כמו שביארנו.

ולכן לסיכום: מסעדה של יהודי, שיהודי מדליק בתוכה את האש בבוקר. ואחר כך הפועל הגוי מניח תבשילים על האש. יש ללמד זכות על המיקלים לאכול במסעדה כזו, אף שהם ספרדים. והמחמיר תבא עליו ברכת טוב.

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב יהודה צומעי
מפקח כשרות ברבנות באר שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

תושבי באר-שבע היקרים הרינו מודיעים כי
תוקפם של תעודות הכשרות פג
ובימים אלו חודשו תעודות הכשרות
ולכן יש לדרוש
תעודת כשרות מקורית בתוקף
עם חתימה וחותמת בצירוף הלוגרמה

הבהרה
אין לסמוך של שילוט "כשר"
אלא יש לדרוש
"תעודת כשרות" מקורית בתוקף.

כמו"כ אין לסמוך על אמירות
בעל העסק ו/או העובדים
על סוג הכשרות במקום
כגון: "בשר חלק" וכד'
אלא יש לסמוך אך ורק
על הרשום בתעודת הכשרות במקום.

בברכת יאכלו ענוים וישבעו
מחלקת הכשרות

לרשימת העסקים
הכשרים בעיר
סרקו את הברקוד:

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

מהלכות שליח ציבור

ש - מחלל שבת או המגלח זקנו בתער (סכין גילוח), האם מותר לשמש שליח ציבור?

ת - המגלח זקנו בתער או המחלל שבת, אסור לעבור לפני התיבה כשליח ציבור, אפילו אם אינו נוהג כן בקביעות אלא רק לפעמים. ועדיף להתפלל ביחידות מאשר להתפלל עם שליח ציבור כזה. ואם חזר בתשובה וקיבל על עצמו שלא ישוב עוד לעשות כן, מותר לו לעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - נוהגים שבימי האזכרה האבל עובר לפני התיבה, האם גם בו צריך להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער?

ת - גם במי שרוצה לעבור לפני התיבה באקראי, כגון ביום השלושים או ביום פקודת השנה של אביו ואמו, יש להקפיד שלא יהא מחלל שבת או מגלח זקנו בתער, אלא אם כן חזר בתשובה.

ש - מי שהולך בגילוי ראש ורק בכניסתו לבית הכנסת הוא חובש כיפה לראשו, האם ראוי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראשית יש לבדוק האם אותו האיש שומר שבת ואינו מגלח בתער וכו', שכן בדרך כלל הזהיר בדברים אלו מקפיד לחבוש כיפה לראשו בכל עת. ועל כל פנים, גם מי ששומר תורה ומצוות אך אינו נוהג לחבוש כיפה לראשו מחוץ לבית הכנסת, אין זה מן הראוי שיעבור לפני התיבה כשליח ציבור.

ש - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות האם רשאי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - שליח ציבור שאינו מבטא נכון את האותיות, כגון שמבטא אות ח' כאות ה' או להיפך, וכן אות ע' כאות א' או להיפך וכדו', אין למנותו כשליח ציבור אפילו זמני, ובלבד שיש אדם אחר בתוך הציבור, אשר יכול לבטא אותיות אלו כהוגן.

ש - מי שזרועותיו או רגליו חשופים, האם רשאי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור?

ת - ראוי שהשליח ציבור יעמוד על משמרתו כשהוא לבוש במלבושים נאים, כמי שעומד בפני מלך. ומכל מקום אין לפסול שליח ציבור מלעבור לפני התיבה, אלא אם כן הוא לבוש חולצה בשרוולים קצרים באופן שחלק מזרועותיו אשר מעל המרפק מגולים, וכן מי שלבוש מכנסיים קצרים באופן שירכיו ושוקיו מגולים.

ש - האם סומא (שאינו רואה כלל) רשאי לעבור לפני התיבה כשליח ציבור קבוע?

ת - מותר אף לכתחילה למנות מי שהוא סומא כשליח ציבור אפילו קבוע, ואין בזה כל מניעה, מפני שהוא חייב בכל המצוות מדאורייתא ומוציא אחרים ידי חובתם. ובלבד שהוא ראוי והגון מצד מעשיו כדין כל שליח ציבור.

ש - האם מותר לשלם שכר לשליח ציבור, ומה הדין בזה לשליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים?

ת - מותר לשלם שכר לשליח ציבור מקופת בית הכנסת. ואדרבה יש להעדיף שליח ציבור הנוטל שכר, מאשר למנות שליח ציבור בהתנדבות. והוא הדין לגבי שליח ציבור המשרת רק בשבתות וימים טובים, ואין לחוש בזה משום שכר שבת.

ש - האם מותר להעביר שליח ציבור מתפקידו, מפני שמצאו אחר שקולו ערב יותר?

ת - אין להעביר שליח ציבור הגון מתפקידו, אפילו שמצאו אחר שקולו ערב יותר, או שעלותו הכספית נמוכה יותר. אולם רשאים למנותו לצד השליח ציבור הקיים, ובלבד שלא יקופח שכרו של השליח ציבור הראשון.

דבר רבני השכונות

הרה"ג אברהם טריקי שליט"א
רב שכונה ד' ורב חברא קדישא באר שבע

יתגבר כארי לעבודת הבורא

נאמר בפרשתינו "גור אריה יהודה..כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו" שואל הגאון רבי שלמה הכהן מוילנא זצוק"ל בספרו "בניין שלמה" מדוע בפרשתנו בברכת יעקב אבינו ע"ה ליהודה נאמר "כרע רבץ "כאריה" וכו' ואילו בלעם הרשע אמר "כארי"? ומתרץ עפ"י הגמרא בחולין (נט:) "אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניה אלוקיכם כאריא דבי עילאי דכתיב "אריה שאג מי לא יירא" היינו אריה שהוא למעלה מן הטבע אשר אין שום בריה יכולה להתגבר עליו. אם כן בלעם הרשע כשבא לברך את ישראל אמר "כרע שכב "כארי", כוונתו הייתה שתהיה להם גבורה ושליטה מוגבלת כארי סתם היינו כדרך הטבע אשר אפשר לנצחם, אך יעקב אבינו ע"ה בפרשתנו בירך את יהודה "כרע רבץ כאריה" היינו אותו "אריא דבי עילאי" שהוא למעלה מן הטבע ואין מי שיכול לעמוד כנגדו. ולזה זוכים עם ישראל ע"י מסירות נפש למצוות כמו שנאמר שם בהמשך אצל בלעם בפסוק דומה "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא" פירש רש"י "כשהן עומדים משנתם שחרית, הן מתגברים כלביא וכארי, לחטוף את המצוות, ללבוש ציצית, לקרוא את שמע ולהניח תפילין". וכך באמת פותח מרן "השולחן ערוך" את ההלכות "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר" וידועה מעלת ההתגברות לעבודת ה' בבוקר כמו **שכתב מרן ה"בן איש חי" זיע"א** "שיזהר האדם להיות כבר ער בנקודת עלות השחר כדי שיחבר את הלילה והיום בעסק התורה בתפילה ובתחנונים שמעלתה גדולה ועצומה מאוד" וכן כתבו בספרים הקדושים כמה חשוב ונשגב הוא לפתוח את היום בקימה בזריזות ובחריצות ומיד כשקם לומר את "ברכות השחר" בכוונה ובהתלהבות שזוהי סגולה נפלאה להצלחה גדולה לכל היום לפתיחת הלב בלימוד התורה ושתשרה השכינה "הברכה וההצלחה" בכל מעשי ידיו אם מייחד בצורה מוחלטת את מחשבתו הראשונה מיד איך שפותח את עיניו כשקם בבוקר במחשבה של תשוקה ורצון חזק להתגבר כארי לעבודת בוראו שאז זוכה שמצווה תיגרור מצווה במשך כל היום שהרי סופו ומהלכו של כל היום נעוץ בתחילתו ועל כן תיקנו חכמים בנוסח "ברכות השחר" שיבקש האדם על עצמו ועל בניו ובני ביתו ועל כל היום כי שעה זו היא עת רצון גדול מאוד שתתקבל תפילתו.

כתב מרן "החפץ חיים" זיע"א "ותמיד תהיה תפילת האב והאם שגורה בפיהם להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מידות טובות ויכוון מאוד בברכת התורה בשעה שאומר "ונהיה אנחנו וצאצאינו ... יודעי שמך ולומדי תורתך". וכן כתבו בספרים הקדושים שיכוון האדם בברכת "אהבת עולם" כשאומר ותן בליבנו בינה וכו', וכן יכוון ב"ובא לציון" בשעה שאומר "לא ניגע לריק" וכו', וכשם שמשתדל האדם לטרוח על פרנסת ילדיו כך ישתדל להקדיש לפחות דקה אחת או שתיים במשך היום להתפלל מקירות ליבו על בניו שיצליחו בתורה ויראת שמים. וכתב הט"ז: צריך האדם לכוון במילים "והערב נא" כדי שיהיה לימודו בתורה הק' ערב ונעים לו ולילדיו. והנה ברכת "אשר בחר בנו מכל העמים" נתקנה על תורה שבכתב וברכת "והערב נא" נתקנה על תורה שבעל פה שבה יש 30 מילים שהם כנגד 24 ספרי הקודש ו - 6 סדרי משנה וכדי להראות שהתורה שבע"פ חביבה לנו מאוד ואנו מאמינים בדברי חכמים תיקן האמורא שמואל ברכה זו לפני הברכה שעל תורה שבכתב וכן כדי להורות שאל לו לאדם לגשת ללמוד תורה שבכתב לפני שמקבל את ההקדמות וההוראות של חכמי התורה בתורה שבע"פ. **ויהי רצון שלא תיפסק התורה מאיתנו ומזרענו ומזרע זרענו עד עולם. אמן.**

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב אברהם טריקי

המאמר נכתב לע"נ מ"ח
חנה זרד בת אסתר ז"ל
נלב"ע י"א טבת - ת.נ.צ.ב.ה

טלפון מגן-עדן

הוא היה גבר בשנות החמישים לחייו. גופו המגודל כמו תאם לתדמית מלאת הביטחון העצמי והחשיבות שנשתקפה מתווי פניו המדושנות מעונג. הוא התגורר בבית גדול ומפואר, שהתנוסס לתפארה במרכז פטרבורג, מוקף גינה נאה. משרתים בלבושי־שרד יצאו ובאו בשערי הבית. הכול העיד על עושר רב ומופגן.

מפעם לפעם נהג לערוך משתאות עליזים לידידיו, שנמנו עם אנשי המסחר ועם חוגי השלטון. הייתה באיש מין זחיחות־דעת, שאיפשרה לו לקבל הכול בקלות. חלק נכבד מהצלחתו המסחרית, נהג לייחס לתכונה זו.

גם אל יהדותו התייחס בקלות רבה. מצד אחד חש את עצמו יהודי גאה, ומצד שני לא ראה שום סתירה בין עובדה זו לבין התנהגותו היום־יומית וההתהוללות עם אצילי הגויים.

בחדר־עבודתו התנוסס שתי תמונות גדולות — האחת של רבי שניאור־זלמן מלאדי, בעל התניא, והשנייה של נכדו, אדמו"ר ה'צמח־צדק'. הוא רכש את שתי התמונות מאת צייר נודע, הסגיר אותן במסגרות זהב יקרות, והיה גאה בהן מאוד. לא־אחת התפאר בייחוסו החסידי, וכלל לא חש עד כמה צרמו הדברים, בהתחשב עם אורח־חייו נטול־העול.

ערב אחד פנה לביתו של סוחר יהודי, ממכריו, כדי לסגור איתו את הפרטים האחרונים בעיסקה שתכננו לבצע. הוא מיהר, שכן המשך הערב היה שמור לביקור משותף בתיאטרון חברת כמה בכירים מחוגי השלטון.

בדרכו אל ידידו הסוחר, לא הצליח להימנע מלהרהר בהבדלים שבינו ובין ידידו זה. אמנם שניהם התחילו בנקודה זהה, אבל לאן הגיע כל אחד מהם! חברו, למרות עושרו, נשאר יהודי חסיד בכל רמ"ח אבריו, ירא־שמים ומדקדק במצוות, ואילו הוא נעשה איש העולם הגדול, והלך דרור אחר כל תאוות־לבו...

מבית ידידו בקעו קולות שמחה. כשנפתחה הדלת, מצא את רעהו מסב לשולחן חגיגי עם קבוצה גדולה של יהודים בלבוש חסידי. הידיד קם אליו מיד ופנה עמו לחדר־עבודתו, כדי לסיים את העיסקה. כשסיימו את פגישתם העסקית, התעוררה סקרנותו של האורח: "מהי הסעודה החגיגית בביתך?", שאל.

הידיד הצטחק קלות והשיב: "זוהי שמחה משפחתית. אבותינו חוגגים כעת בגן־העדן, ואנחנו, נכדיהם וניניהם, מתקשרים אליהם בטלפון כדי ליטול חלק בשמחתם"...

"למה ירמזון דבריך?", תהה האיש.

בעל־הבית ברר את מלותיו בקפדנות: "ודאי אתה זוכר כי הערב חל החג החסידי י"ט בכסלו. אבותינו, שנמנו עם חסידיו של הרבי הזקן, חוגגים עימו כעת בגן־עדן את חג הגאולה שלו, ואנחנו מתוועדים כאן ומשתתפים בשמחתם".

ידו של האיש נגעה קלות במיצחו, כמנסה להיזכר בדבר־מה, אך מיהרה להחליק למטה, כמי שמבקש לשכוח ולהמשיך הלאה. אבל חברו החסיד ניצל את הסדק הדק שנפתח ללבו: "אולי תצטרף אלינו לכוסית 'לחיים'?", הציע, והוסיף: "אחרי הכול, גם אתה תוכל לשוחח בטלפון עם אבותיך החסידים"...

הוא עצמו לא ידע מה גרם לו להתפתות להצעה, שהייתה מביכה למדי מבחינתו. מסביב ישבו חסידים ודיברו על גדולת הרבי הזקן. הם אמרו 'לחיים' ושרו ניגוני־דבקות. בהתחלה חש זר, מנוכר ולא־שייך, ורק מטעמי נימוס לא קפץ ממקומו והסתלק מן המקום. אבל אט־אט לגם עוד כוסית 'לחיים' ועוד כוסית. בגופו פשט חום נעים, והאווירה נראתה לו פתאום נעימה מאוד.

הוא הקשיב לדברי המתוועדים, ויותר משהאזין, היה שקוע במחשבות נוגות על מהות חייו ועל המרחק הרב שעבר מבית אביו. ניגוני־הדבקות של החסידים כמו ליוו את תחושות לבו הנרגשות.

בית אביו החסיד עמד בבהירות לנגד עיניו. הוא ראה את דמותם של החסידים בעיירת הולדתו. נזכר בהתוועדויות חסידיות מעין אלו, שבהן הסתופף בימים עברו. קורות־חייו עברו לפניו, כמו בסרט נע. הנה הוא נער בן חמש־עשרה, מחליט לנטוש את דרכי אביו. הנה הוא מתרחק מחיי היהדות, נושא אשה מחוגי המתקדמים, משתלב בחוגי החברה הגבוהים.

השעות חלפו. הוא שכח לגמרי את כרטיסי התיאטרון שממתינים לו בבית. דמעות זלגו מעיניו, ונפשו סערה בתוכו כפי שלא סערה מימיו.

מאוחר בלילה ליוו אותו שניים מהחסידים לביתו המפואר. הוא נכנס אל חדר־עבודתו, שם צנח חסר־אונים על כורסתו המרופדת. מבטו הורם אל תמונות הדיוקן שמעליה. עיניהם של הרבי הזקן וה'צמח־צדק' כמו פילחו את כליותיו.

עיניו התמלאו דמעות חמות. כל גופו רטט מסערת־נפש עזה. פתאום חלפה בו מחשבה שהפתיעה גם אותו: "ערבית! עכשיו זמן תפילת ערבית!". הוי, כמה זמן כבר לא התפלל!

בבת־אחת זינק ממקומו, נטל את ידיו, ובעוד עיניו נעוצות בדיוקניהם של שני צדיקי־העליון, פרצו מלות התפילה הנשכחות ממעמקי לבו.

מאותו יום השתנה הגביר לבלי הכר. תחילה החליף את כל כלי ביתו בכלים חדשים, כשרים למהדרין. אחר־כך החל לקיים מצוות נוספות, עד שלבסוף חזר להיות שומר תורה ומצוות וחסיד נאמן. כוחה של 'שיחה טלפונית' מגן־עדן...

לעילוי נשמת
הרב **יוסף שלמה טריקי** זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית **רחל טריקי** ע"ה
בת סימי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

הרבנות והמועצה הדתית
באר-שבע

כוס תנחומים

נשגר קמיה ידידנו ומכובדנו
אשר פועל רבות ונצורות להגדיל תורה ולהאדירה
מרביץ תורה לעדרים, גריס באורייתא תדירא
ומקרב לבבות לאבינו שבשמים בנועם ובשמחה

האדמו"ר ר' **שלמה אמסלם** שליט"א
רב שכונת נווה זאב וראש מוסדות בני שלמה ב"ש

על פטירת האח היקר והחשוב
נכד לצדיק הגדול רבי שלמה אמסלם זיע"א

המנוח **מאיר אמסלם** ז"ל

המקום ינחם אתכם בשאר
אבלי ציון וירושלים מן השמים
תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

שלמה אוחיון
מזכיר המועצה הדתית

עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית

רבני השכונות והקהילות
ועובדי המועצה הדתית

"נר ה' נשמת אדם"
העלון מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש
הגאון הגדול רבי **יהודה דרעי** זצוק"ל
בר אסתר
ת.נ.צ.ב.ה
"נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

בית דין צדק לענייני ממונות
שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א
נייד: 052-7670510

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' יב' טבת (12.1.25)	יום ב' יג' טבת (13.1.25)	יום ג' יד' טבת (14.1.25)	יום ד' טו' טבת (15.1.25)	יום ה' טז' טבת (16.1.25)	יום ו' יז' טבת (17.1.25)	שבת קודש יח' טבת (18.1.25)
עלות השחר	5:35	5:34	5:34	5:34	5:34	5:33	5:33
זמן טלית ותפילין	5:41	5:40	5:40	5:40	5:40	5:39	5:39
זריחה - הנץ החמה	6:45	6:44	6:44	6:44	6:44	6:43	6:43
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42	8:42
סו"ז ק"ש להתניא והגר"א	9:13	9:13	9:13	9:13	9:13	9:13	9:13
סו"ז ברכות ק"ש	10:05	10:05	10:05	10:06	10:06	10:06	10:06
חצות יום ולילה	11:49	11:49	11:50	11:50	11:50	11:51	11:51
מנחה גדולה	12:20	12:20	12:21	12:21	12:21	12:22	12:22
פלג המנחה	16:07	16:08	16:08	16:09	16:10	16:11	16:12
שקיעה	17:00	17:01	17:02	17:03	17:03	17:04	17:05
צאת הכוכבים	17:12	17:13	17:14	17:15	17:16	17:17	17:18

שבת שלום!

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח